

F. t. l. om revalidering.

III.

Som det fremgår af det foran anførte, findes der spredt i lovgivningen en række specielle bestemmelser, der hver på sit område tilsigter at løse særlige sider af de erhvervshæmmedes problemer. Det er karakteristisk for de fleste af de nævnte lovbestemmelser, at de enten tager sigte på bestemte grupper af handicappede eller på anden måde er begrænsede til bestemte persongrupper efter forsikringsforhold, årsagen til skadens opståen eller lignende. Loven om samordning af foranstaltninger for erhvervshæmmede har haft til hovedformål at søge gennemført en regulering af visse organisatoriske forhold og har således ikke sigtet mod en samling eller udbygning af de for revalideringsarbejdet gældende lovbestemmelser. En sådan samling og udbygning af lovstoffet bør dog nu søges gennemført, også fordi en simplificering vil være af væsentlig betydning for det praktiske revalideringsarbejde.

Det har i de seneste år af myndigheder og institutioner, der deltager i revalideringsarbejdet, været fremhævet, at behovet for udbygning af revalideringsforanstaltninger er stærkt stigende. Der er en stadig voksende erkendelse af, at sygdomsbehandling ikke kan anses for heldigt gennemført, før den syge eller ulykkesramte igen har opnået den størst mulige grad af færdighed i at udføre dagliglivets funktioner og så vidt muligt har genoptaget sin tidligere beskæftigelse eller på anden måde er tilfredsstillende erhvervsmæssigt placeret. Denne erkendelse medfører, at kravene til revalideringsforanstaltningernes kapacitet og effektivitet stadig forøges. Samtidig betyder udviklingen af nye metoder og nyt apparatur i revalideringsprocessen, at tilfælde, der tidligere måtte opgives, nu kan behandles med held. Som en særlig årsag til stigningen i behovet for revalideringsforanstaltninger kan nævnes stigningen i antallet af ulykkestilfælde, specielt trafikulykker.

Nogle i de senere år foretagne undersøgelser af behovet for gennemførelse af revalideringsforanstaltninger har bestyrket det foran anførte. Det kan således nævnes, at en i 1958 offentliggjort efterundersøgelse af patienter fra et centralsygehus 5-6 år efter disses udskrivning konkluderede i, at 16,6 pct. af patienterne fra den medicinske afdeling havde erhvervsmæssige problemer, medens der for 8,1 pct. var behov for erhvervsmæssig revalidering. De tilsvarende patientgrupper udgjorde af patienterne fra den kirurgiske afdeling henholdsvis 6,8 pct. og 4,6 pct. Andre lokale undersøgelser har ligeledes peget mod et væsentligt behov på dette område. En undersøgelse, hvis formål bl. a. er at give et

nærmere billede af antallet af fysisk handicappede i Danmark, er for nylig indledet af det nyoprettede sociale forskningsinstitut.

Det har været en af svaghederne ved den hidtidige lovgivning, at denne til dels er begrænset til særlige grupper, f. eks. invalideforsikrede. Ved en nyordning på revalideringsområdet er det derfor stærkt påkrævet, at der gives alle, der har behov derfor, samme adgang til erhvervsmæssig revalidering.

I forbindelse hermed må der tilstræbes en løsning som i revalideringsperioden sikrer alle en sådan underholdshjælp, at den vil være tilstrækkelig til at opmuntre til revalideringens gennemførelse og samtidig forhindre, at der sker for store afbræk i den enkeltes økonomi under revalideringen. Der gør sig på dette område som tidligere berørt store uligheder gældende fra invalidegruppe til invalidegruppe og fra person til person, uden at der er nogen rimelig begrundelse herfor.

Lige så påtrængende er spørgsmålet om retningslinier for ydelse af tilskud til etablering og drift af institutioner, der varetager optræning, omskoling m. v. For socialministeriets vedkommende har man her været i den situation, at man — bortset fra reglerne om statstilskud til anerkendte særforsorgsinstitutioner — ikke har haft speciel lovhjemmel til at yde tilskud til etablering og drift af institutioner med revalideringsformål. Bevillinger til etableringsstøtte har måttet søges i de enkelte tilfælde uden at der har foreligget vejledende retningslinier. En række af disse institutioner har — dog ganske provisorisk — i det væsentlige klart udgifterne til driften gennem en takstmæssig betaling, i første række fra invalideforsikringsretten i medfør af folkeforsikringslovens § 60, men også fra særforsorgen, ulykkesforsikringen eller kommunernes sociale udvalg. Denne finansieringsform har bevirket megen usikkerhed ved planlægningen af nye institutioner.

Et særligt problem rejser sig med hensyn til tilskud til beskyttet beskæftigelse for invalider, herunder på særlige værksteder eller ved hjemmearbejde. Der er her udfoldet initiativ navnlig fra private organisationers side, og det er af betydning, at der tilvejebringes lovhjemmel for, at staten kan yde lån og tilskud til virksomheder og foranstaltninger af denne art. Ved lovene om døve og tungheøre samt blinde og stærkt svagsynede er der ganske vist tilvejebragt lovregler om tilskud til sådanne særlige arbejdspladser, men man er meget tilbage for uden lovgrundlag at søge bevilget tilskud i andre tilfælde.

Endelig tiltrænges der en nyordning og effek-